Тотлыгу - с?йл?м телене? ?итди бозылуы ул. С?йл?м формалашкан чорда, 2-5 яшьл?рд? балаларны? фикер белдер? (коммуникатив) ??м танып бел? эшч?нлекл?ре ?с? башлаганда тотлыгу барлыкка кил? д? и?де. Б?ген бу к?ренеш ешайды. Табиблар бу к?ренешне компьютер уеннарны? яш?ешебезг? к?нн?н-к?н ныграк ?теп кер?е бел?н б?йл?п карый. Тотлыгу — с?йл?м телене? ?итди бозылуы ул. С?йл?м формалашкан чорда, 2-5 яшьл?рд? балаларны? фикер белдер? (коммуникатив) ??м танып бел? эшч?нлекл?ре ?с? башлаганда тотлыгу барлыкка кил? д? и?де. Б?ген бу к?ренеш ешайды. Табиблар бу к?ренешне компьютер уеннарны? яш?ешебезг? к?нн?н-к?н ныграк ?теп кер?е бел?н б?йл?п карый. Алар баланы? ныгып ?лгерм?г?н нерв системасына к?чле тавыш, чуар картиналар аша начар т?эсир ит? ик?н, дип а?латты Саранск ш???ре 25нче номерлы м?кт?пт?ге балалар психологы Динара Тумпарова. Тотлыгуны? барлыкка кил? с?б?пл?рен? тукталып китте. Башта баланы? баш миенд?ге с?йл?м зоналарына к?чле т?эсир итк?нд? тотлыгу барлыкка кил?. Тотлыгу тумыштан да булырга м?мкин. Мо?а ?ти-?нил?рене? к?чле нерв-психик ??м йогышлы авырулар кичер?е с?б?пче. Тагы й?кле хатын-кызны? зарарлы химикатлар, югары радиоактивлык, алкоголь ??м наркотикка б?йлелек ?.б. т?эсир ит?. Тотлыгу н?селд?н д? килерг? м?мкин, еш кына бернич? буынга кад?р д?вам ит?рг? м?мкин.

Тышкы факторлар да тотлыгуны барлыкка китер?. М?с?л?н, йокы туймау, туклану режимы бозылу ??м баланы? тыныч т?рбиял?н?ен бозу. К?чле я?гвыраган телевизор, магнитофон, олыларны? каты кычкыруы ?.б. баланы? нерв системасында тиск?ре чагыла. Еш очраган с?б?бе – курку. Эт яис? башка бер хайван тию, табигать б?ла-казалары, ??лак?тк? очрау, физик имг?н?, яки гаил?д?ге тавыш-гауга тотлыгу китереп чыгарырга м?мкин.

Тотлыгуны д?валауны? методикалары т?рле. Монда тотлыгучыны? яше, тотлыгу д?р???се ??м формасы, ш?хси ?зенч?лекл?р, тотлыга башлау вакыты ??м х?тта яш?? шартларына б?йле. И? н?ти??лесе – комплекслы д?валау – ягъни логопед эше, медикаментлы терапия ??м психолог ярд?мен ?з эчен? ала. Тотлыгучылар бел?н эшл?г?нд? фольклор материаллары зур ярд?мг? кил?. Татар халык уеннарын, ?киятл?рен, м?кальл?рен, тиз?йткечл?рен куллану аеруча файдалы. Балалар ?киятл?рне аеруча ярата. ?киятл?р фантазияне уята ??м шаблоннардан азат ит?.

Тотлыгучы балада да ?зг?решл?р булмый калмаячак; комплекслы д?валанган очракта н?ти?? була.

Н.Х?лил